

Jacek Krochmal

PERYFERYJNA EPARCHIA

**Prawosławna diecezja przemyska
do roku 1596**

Archiwum Główne Akt Dawnych

Warszawa 2024

Spis treści

Wstęp	7
Część I. Na zachodnim krańcu metropolii kijowskiej	33
Rozdział pierwszy. Zarys dziejów diecezji przemyskiej do połowy XVI wieku	39
1.1. W kręgu chrześcijaństwa wschodniego	39
1.2. Pod berłem władców katolickich – rywalizacja o pozycję Kościoła panującego (1341–1412)	78
1.3. Kościół drugorzędny (1412–1549)	101
1.4. Relacje prawosławno-katolickie	127
Rozdział drugi. Terytorium – struktury kościelne – życie religijne	143
2.1. Terytorium eparchii przemyskiej	144
2.2. Sieć cerkiewna	153
2.3. Namiestnictwa	186
2.4. Tytulatura władcyków i nazwy eparchii	199
2.5. Główne ośrodki życia religijnego	209
2.6. Kult religijny	268
Rozdział trzeci. Mieszkańcy	278
3.1. W etniczno-religijnym tyglu pogranicza	280
3.2. <i>Rutheni et alii schismatici</i> . Rusini, czyli kto?	312
3.3. Katolicy sąsiedzi	342
3.4. Mniejszości wśród społeczności dominujących	360
3.5. Liczba ludności	370
Część II. W przededniu unii kościelnej	379
Rozdział czwarty. Kryzys Kościoła	387
1. W Kościele Zachodnim	387
2. Przejawy kryzysu w eparchii przemysko-samborskiej	400
3. Próby reform	416
4. Pierwsze zmiany	430
5. Półwiecze biskupa Antoniego Radyłowskiego	456
6. Regres i cerkiewna odnowa	483
7. Konflikt władcyków	528
8. Spory z bractwem gródeckim	537
9. Próba bilansu	543

Rozdział piąty. Przedunijne relacje z katolikami	548
1. Oficjalne stanowisko Kościoła wobec Cerkwi	552
2. Czy „schizmatycy” byli uznawani za chrześcijan?	565
3. Między tolerancją wyznaniową a zasadą <i>cuius regio, eius religio</i>	579
4. Spory kalendarzowe	644
5. Kontakty prywatne	654
Rozdział szósty. Od unii powszechnej do unii lokalnej	675
6.1. Geneza podziału	678
6.2. Przełom w pertraktacjach unijnych – dostrzeżenie Rusi	685
6.3. Unia florencka i jej tradycje w eparchii przemyskiej	700
6.4. Katolicki unionizm	738
6.5. W stronę unii kościelnej – synody brzeskie	762
6.6. Unie w Rzymie i w Brześciu z perspektywy eparchii przemyskiej	836
6.7. Nowe wyzwania: z unią czy bez unii?	897
Zakończenie	941
A peripheral eparchy. The Orthodox diocese of Przemyśl until 1596. Abstract ...	947
Aneksy	959
Aneks 1. Cerkwie w diecezji przemyskiej w XVI wieku	964
Aneks 2. Monastery w eparchii przemyskiej do końca XVI w.	1120
Aneks 3. Cerkwie parafialne zanikłe do końca XVI w.	1134
Aneks 4. Monastery wątpliwego istnienia	1135
Wykaz skrótów	1136
Bibliografia	1141
Indeks osób	1260
Indeks geograficzny i nazw etnicznych	1289